KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2015/2231,

2. detsember 2015,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1126/2008 (millega võetakse vastu teatavad rahvusvahelised raamatupidamisstandardid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1606/2002) rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite 16 ja 38 osas

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. juuli 2002. aasta määrust (EÜ) nr 1606/2002 rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise kohta, [1] eriti selle artikli 3 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni määrusega (EÜ) nr 1126/2008 [2] on vastu võetud teatavad 15. oktoobri 2008. aasta seisuga kehtinud rahvusvahelised standardid ja tõlgendused.

(2) 12. mail 2014 andis Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) välja IAS 16 „Materiaalsed põhivarad" muudatused pealkirjaga „Kulumi- ja amortisatsiooniarvestuse lubatavate meetodite selgitus". Erinevate tavade tõttu on vaja selgitada, kas vara kulumi ja amortisatsiooni arvutamiseks on asjakohane kasutada tulupõhiseid meetodeid.

(3) Konsultatsioonides Euroopa finantsaruandluse nõuanderühmaga (EFRAG) leidis kinnitust, et IAS 16 ja IAS 38 muudatused vastavad määruse (EÜ) nr 1606/2002 artikli 3 lõikes 2 esitatud vastuvõtukriteeriumidele.

(4) Määrust (EÜ) nr 1126/2008 tuleks seetõttu vastavalt muuta.

(5) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas raamatupidamise regulatiivkomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1126/2008 lisa muudetakse järgmiselt:

a) IAS 16 „Materiaalsed põhivarad" muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale;

b) IAS 38 „Immateriaalsed varad" muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Kõik äriühingud kohaldavad artiklis 1 osutatud muudatusi hiljemalt alates oma 1. jaanuaril 2016 või pärast seda algava esimese majandusaasta alguskuupäevast.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

[1] EÜT L 243, 11.9.2002, lk 1.
[2] Komisjoni määrus (EÜ) nr 1126/2008, 3. november 2008, millega võetakse vastu teatavad rahvusvahelised raamatupidamisstandardid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1606/2002 (ELT L 320, 29.11.2008, lk 1).

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 2. detsember 2015

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

LISA

Kulumi- ja amortisatsiooniarvestuse lubatavate meetodite selgitus

(IAS 16 ja IAS 38 muudatused)

Muudatused raamatupidamisstandardis IAS 16 *Materiaalne põhivara*

Muudetakse lõiget 56 ja lisatakse lõiked 62 A ja 81I. Lõikeid 60–62 ei muudeta, kuid need on esitatud osundamise lihtsustamiseks.

Amortiseeritav osa ja kulumiarvestuse periood

…

56. (Majandus)üksus tarbib varast saadavat tulevast majanduslikku kasu peamiselt selle kasutamise kaudu. Samas vähendavad aga varast saadavat võimalikku majanduslikku kasu ka teised tegurid, nagu tehniline või kaubanduslik iganemine või kulumine seisaku ajal. Seega arvestatakse vara kasuliku eluea määramisel kõiki järgmisi asjaolusid:

a) …

c) tehniline või kaubanduslik iganemine, mis on tingitud tootmisprotsessi muutustest või parendamistest või turunõudluse muutumisest selle toote või teenuse järele, mis on vara väljundiks. Vara abil toodetud objekti müügihinna eeldatav tulevane vähenemine võib viidata vara tehnilise või kaubandusliku iganemise ootusele, mis omakorda võib peegeldada varast saadava tulevase majandusliku kasu vähenemist.

…

Kulumiarvestuse meetod

60. Kasutatav kulumiarvestuse meetod peegeldab seda, kuidas (majandus)üksus varast saadavat tulevast majanduslikku kasu eeldatavasti kasutama hakkab.

61. Vara kulumiarvestuse meetod vaadatakse üle vähemalt kord iga majandusaasta lõpus ning kui eeldatava varast saadava majandusliku kasu tarbimismudelis on toimunud oluline muutus, muudetakse seda meetodit vastavalt muutunud tarbimismudelile. Selline muutus kajastatakse arvestushinnangu muutusena kooskõlas IAS 8-ga.

62. Vara amortiseeritava osa süstemaatiliseks jaotamises kasulikule tööeale võib kasutada mitmesuguseid kulumiarvestuse meetodeid. Nendeks meetoditeks on lineaarne meetod, kahaneva jäägi meetod ja tootmisühikute meetod. Lineaarne kulumiarvestuse meetod tähendab vara ühtlast amortiseerimist kasuliku eluea jooksul, juhul kui selle lõppväärtus ei muutu. Kahaneva jäägi meetod seisneb vara vähenevas amortiseerimises kasuliku eluea jooksul. Tootmisühikute meetod seisneb vara amortiseerimises eeldatava kasutuse või toodangu alusel. (Majandus)üksus valib meetodi, mis peegeldab kõige täpsemalt sellest varast saadavat majanduslikku kasu. Meetodit rakendatakse järjepidevalt kõikidele perioodidele, välja arvatud juhul, kui sellest varast saadava majandusliku kasu eeldatavas tarbimismudelis toimub muutus.

62A Kulumiarvestuse meetodit, mis põhineb vara kasutamist hõlmava tegevusega teenitud tulul, ei ole lubatud kasutada. Vara kasutamist hõlmava tegevusega teenitud tulu peegeldab üldjuhul muid tegureid kui varast saadava majandusliku kasu tarbimine. Näiteks mõjutavad tulu muud sisendid ja protsessid, müügitegevus ning müügimahu ja -hindade muutused. Tulu hinnakomponenti võib mõjutada inflatsioon, mis ei ole kuidagi seotud sellega, kuidas vara tarbitakse.

…

JÕUSTUMISKUUPÄEV

…

81I 2014. aasta mais välja antud *Kulumi- ja amortisatsiooniarvestuse lubatavate meetodite selgitusega* (IAS 16 ja IAS 38 muudatused) muudeti lõiget 56 ja lisati lõige 62 A. (Majandus)üksus rakendab neid muudatusi edasiulatuvalt 1. jaanuaril 2016 või hiljem algavate aruandeaastate suhtes. Varasem rakendamine on lubatud. Kui (majandus)üksus rakendab muudatusi varasema perioodi suhtes, avalikustab ta selle asjaolu.

Muudatused raamatupidamisstandardis IAS 38 *Immateriaalsed varad*

Muudetakse lõiget 92. Lõikes 98 asendatakse väljend „tootmisühiku meetod" väljendiga „tootmisühikute meetod". Lisatakse lõiked 98 A–98C ja 130J. Lõiget 97 ei muudeta, kuid see on esitatud osundamise lihtsustamiseks.

KASULIK ELUIGA

…

92. Tulenevalt tehnoloogia kiirest arengust võivad arvutitarkvara ja paljud muud immateriaalsed varad tehnoloogiliselt iganeda. Seepärast on nende kasulik eluiga sageli lühike. Immateriaalse vara abil toodetud objekti müügihinna eeldatav tulevane vähenemine võib viidata vara tehnilise või kaubandusliku iganemise ootusele, mis omakorda võib peegeldada varast saadava tulevase majandusliku kasu vähenemist.

…

Amortisatsiooniperiood ja -meetod

97. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse vara amortiseeritav osa jaotatakse süstemaatiliselt selle kasulikule elueale. Amortiseerimine algab siis, kui vara on kasutamisvalmis, st siis, kui vara on juhtkonna poolt ette nähtud asukohta ja tööseisundisse viidud. Amortiseerimine lõpeb kas kuupäeval, mil vara liigitatakse müügiks hoitavaks (või ta hakkab kuuluma müügigruppi, mida liigitatakse müügiks hoitavaks) kooskõlas IFRS 5-ga või kuupäeval, mil lõpetatakse selle vara kajastamine, olenevalt sellest, kumb on varem. Kasutatav amortisatsioonimeetod peegeldab seda, kuidas (majandus)üksus varast saadavat majanduslikku kasu eeldatavasti tarbima hakkab. Kui seda tarbimismudelit ei ole võimalik usaldusväärselt kindlaks määrata, kasutatakse lineaarset meetodit. Iga perioodi amortisatsioonisumma kajastatakse koondkasumi aruandes, kui käesolev või mõni muu standard ei luba või nõua selle kajastamist mõne muu vara finantsseisundi aruandelise (jääk)maksumuse koostisosana.

98. Vara amortiseeritava osa süstemaatiliseks jaotamiseks kasulikule elueale võib kasutada erinevaid amortisatsioonimeetodeid. Nendeks meetoditeks on lineaarne meetod, kahaneva jäägi meetod ja tootmisühikute meetod. Meetodi valimisel lähtutakse varas sisalduva eeldatava tulevase majandusliku kasu tarbimismudelist ja meetodit rakendatakse järjepidevalt perioodist perioodi, välja arvatud siis, kui eeldatava tulevase majandusliku kasu tarbimismudelis on toimunud muutus.

98A Kehtib vaidlustatav eeldus, et lubamatu on kasutada amortisatsioonimeetodit, mis põhineb immateriaalse vara kasutamist hõlmava tegevusega teenitud tulul. Immateriaalse vara kasutamist hõlmava tegevusega teenitud tulu peegeldab üldjuhul tegureid, mis ei ole otseselt seotud immateriaalsest varast saadava majandusliku kasu tarbimisega. Näiteks mõjutavad tulu muud sisendid ja protsessid, müügitegevus ning müügimahu ja -hindade muutused. Tulu hinnakomponenti võib mõjutada inflatsioon, mis ei ole kuidagi seotud sellega, kuidas vara tarbitakse. Kõnealune eeldus võib kehtivuse kaotada ainult teatud piiratud asjaoludel:

a) kui immateriaalset vara kajastatakse tulu näitajana, nagu on kirjeldatud lõikes 98C, või

b) kui on võimalik tõendada, et tulu ja immateriaalsest varast saadava majandusliku kasu tarbimise vahel on tugev korrelatsioon.

98B Sobiva amortisatsioonimeetodi valimisel vastavalt lõikele 98 võib (majandus)üksus määrata kindlaks immateriaalses varas sisalduva valitseva piiranguteguri. Näiteks võidakse immateriaalse vara kasutamise lepingus piirata (majandus) üksuse õigust vara kasutamisele teatud kindla aastate arvuga (st ajaline piirang), toodetud ühikute arvuga või teenitava tulu fikseeritud kogusummaga. Nimetatud valitsev piirangutegur võib olla sobiva amortiseerimisaluse kindlakstegemise lähtekohaks, kuid kohaldada võib ka mõnda muud alust, kui see peegeldab majandusliku kasu eeldatavat tarbimismustrit täpsemalt.

98C Kui immateriaalses varas sisalduv valitsev piirangutegur on teatud tulukünnise saavutamine, võib teenitav tulu olla sobivaks amortisatsioonialuseks. Näiteks võib (majandus)üksus saada loa kullakaevanduses uuringute korraldamiseks ja kulla kaevandamiseks. Lepingu lõppemise aluseks võib olla kaevandamisega teenitava kogutulu fikseeritud summa (näiteks võidakse lepinguga lubada kulla kaevandamist seni, kuni kulla müügist saadud kumulatiivne kogutulu jõuab kahe miljardi rahaühikuni) ja mitte teatud aeg või kaevandatud kulla kogus. Teise näitena võib tasulise tee haldamise õiguse aluseks olla teemaksudega kumulatiivselt teenitava tulu fikseeritud kogusumma (näiteks võidakse ettevõtjal lepinguga lubada tasulist teed hallata seni, kuni haldamise käigus kogutud teemaksude kumulatiivne kogusumma jõuab 100 miljoni rahaühikuni). Kui immateriaalse vara kasutamise lepingus on valitseva piirangutegurina sätestatud tulu, siis võib tulevikus teenitav tulu olla lubatav alus immateriaalse vara amortiseerimiseks tingimusel, et lepingus on ette nähtud teenitava tulu fikseeritud kogusumma, millest lähtudes tuleb amortisatsiooni arvestada.

…

ÜLEMINEKUSÄTTED JA JÕUSTUMISKUUPÄEV

…

130J 2014. aasta mais välja antud *Kulumi- ja amortisatsiooniarvestuse lubatavate meetodite selgitusega* (IAS 16 ja IAS 38 muudatused) muudeti lõikeid 92 ja 98 ning lisati lõiked 98 A–98C. (Majandus)üksus rakendab neid muudatusi edasiulatuvalt 1. jaanuaril 2016 või hiljem algavate aruandeaastate suhtes. Varasem rakendamine on lubatud. Kui (majandus)üksus rakendab muudatusi varasema perioodi suhtes, avalikustab ta selle asjaolu.